

Ministarstvo
finansija

Br:01-02-05-12-011/26-22797/2

Podgorica, 25.06.2026. godine

Za: MINISTARSTVO JAVNIH RADOVA, Arenenija Boljevića 2, Podgorica
n/r: gospođe Majde Adžović, ministarke

Veza: Vaš akt br. 01-011/26-2224/1 od 17.06.2026. godine

Predmet: Mišljenje na Usaglašeni tekst Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Sjedinjenih Američkih Država o saradnji u implementaciji strateških projekata

Poštovana gospođo Adžović,

Povodom Usaglašenog teksta Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Sjedinjenih Američkih Država o saradnji u implementaciji strateških projekata, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Uvidom u dostavljeni materijal utvrđeno je da se predmetnim sporazumom uspostavlja funkcionalan i jasno definisan okvir saradnje između Crne Gore i Sjedinjenih Američkih Država, koji omogućava sistematično prepoznavanje, rangiranje i sprovođenje strateških projekata od zajedničkog interesa. Nadalje, ključni ciljevi koji se postižu ovim propisom su: jačanje ukupnog društveno-ekonomskog razvoja Crne Gore, uspostavljanje održivog i privrednog institucionalnog okvira za zajedničko planiranje, pripremu i sprovođenje projekata u oblasti infrastrukture, energetike, bezbjednosti i tehnologije, uključujući projekte koji doprinose jačanju regionalne povezanosti, naročito duž Jadransko-jonskog koridora.

Nadalje, u Izvještaju o analizi uticaja propisa, navedeno je da, za implementaciju dostavljenog Usaglašenog teksta sporazuma u ovoj fazi nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva u Budžetu Crne Gore.

S tim u vezi, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, nema primjedbi na Usaglašeni tekst Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Sjedinjenih Američkih Država o saradnji u implementaciji strateških projekata, uz obavezu usklađenosti sredstava koja će za ove namjene biti opredjeljivana godišnjim zakonima o budžetu odnosno fiskalnim ograničenjima utvrđenim srednjoročnim budžetskim okvirom.

Na tekst Predloga sporazuma i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent i javni dug, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni materijal utvrđeno je da se predmetnim Sporazumom u skladu sa nacionalnim zakonima i propisima uspostavlja okvir za razvoj i implementaciju strateških prioritarnih projekata, kao i da nije obavezujuće obezbjeđenje sredstava iz državnog budžeta već se mogu izabrati i drugi oblici finansiranja zavisno od ponuđenih uslova i budžetskih kapaciteta, Ministarstvo finansija sa aspekta izdvajanja sredstava iz kapitalnog budžeta nema primjedbi na isti, uz napomenu da će potrebna budžetska sredstva za impelmentaciju nekog od projekata iz dostavljenog Sporazuma biti predmet razmatranja prilikom izrade godišnjih Zakona o budžetu.

Ukoliko su pri realizaciji dostavljenog Sporazuma predmet određenih aktivnosti nabavke robe, radova ili usluga, Ministarstvo ukazuje da, u skladu sa članom 13 stav 1 tačka 2 Zakona o javnim nabavkama ("Službeni list CG", broj: 84/24), isto predstavlja izuzeće od primjene Zakona o javnim nabavkama, te u tom smislu nije predmet nadležnosti Ministarstva finansija.

Takođe, napominjemo na obavezu iz člana 13 stav 5 Zakona o javnim nabavkama, shodno kojoj Vlada Crne Gore obavještava Evropsku komisiju da je zaključen ugovor iz stava 1 tačka 2 ovog istog člana Zakona.

U vezi sa članom 6 Sporazuma, kojim je predviđeno da će Crna Gora osloboditi transakcije izvršene u vezi sa projektima od plaćanja pdv-a i carine, kao i da će se način oslobođenja od plaćanja PDV-a i carine izvršiti u skladu sa važećim crnogorskim zakonom, ukazujemo sljedeće:

Odredbama člana 25 stav 1 tačka 12 Zakona o porezu na dodatu vrijednost („Službeni list RCG“, br. 65/01...04/06 i „Službeni list CG“ br. 16/07... 94/24), propisano je da se PDV plaća po stopi od 0% na isporuku proizvoda, odnosno usluga kad je međunarodnim sporazumom, odnosno ugovorom o donaciji predviđeno da se iz dobijenih novčanih sredstava neće plaćati troškovi poreza. Takođe, članom 28 stav 37 citiranog zakona propisana su oslobođenja kod uvoza proizvoda i kojim se, između ostalog, predviđa da su plaćanja PDV pri uvozu oslobođeni proizvodi za namjene iz člana 25 stav 1 tačka 12 Zakona.

Imajući u vidu navedeno zakonsko rješenje, kao i da se u tekstu Sporazuma u pomenutom članu 6 navodi da će Crna Gora garantovati oslobođenje od plaćanja PDV-a na transakcije izvršene za potrebe projekta, neophodno je ukazati i na odredbe člana 23 Pravilnika o postupku oslobađanja od plaćanja poreza na dodatu vrijednost investitora i isporuku određenih proizvoda i usluga („Službeni list CG“, br. 44/24, 63/24, 76/24, 119/24, 39/25 i 3/26), kojim je propisao da radi ostvarivanja prava na oslobađanje od plaćanja PDV, kad je to predviđeno međunarodnim sporazumom, korisnik prilaže potvrdu organa državne uprave nadležnog za oblast za koju se realizuje projekat, da odnosni proizvodi i usluge ispunjavaju uslove za oslobađanje od plaćanja PDV-a, što bi u konkretnom bilo Ministarstvo javnih radova Crne Gore kao korisnik (u smislu citiranih odredbi) u slučaju isporuke odgovarajućih proizvoda i usluga.

Dodatno, odredbama člana 195 Carinskog zakona („Službeni list CG“, broj 86/22 i 160/25), stav 1 tačka 1 propisano je da je oslobođena od plaćanja uvoznih dažbina roba za koju je međunarodnim ugovorom predviđeno oslobođenje od plaćanja carine. Dalje, članom 4 Uredbe o uslovima i postupku za ostvarivanje prava na oslobođenje od plaćanja uvoznih dažbina („Službeni list Crne Gore“, broj 31/25), propisano je da radi ostvarivanja prava na oslobođenje od plaćanja carine, u skladu sa međunarodnim ugovorom koji obavezuje Crnu Goru, korisnik prava na oslobođenje od plaćanja carine carinskom organu podnosi potvrdu organa državne uprave nadležnog za oblast koja se uređuje ugovorom da roba ispunjava uslove za oslobađanje od plaćanja carine.

S tim u vezi, sa aspekta poreskog i carinskog sistema, nemamo primjedbi u odnosu na dostavljeni usaglašeni tekst Sporazuma između Crne Gore i Sjedinjenih Američkih Država o saradnji u implementaciji strateških projekata.

Takođe, napominjemo da od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji u oblasti poreza navedena oslobođenja neće biti predviđena novim Zakonom o PDV-u, jer isti nije u skladu sa EU direktivama, pa će se u oblasti poreza i carina primjenjivati relevantno zakonodavstvo Evropske unije.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Novica Vuković

**MEĐUVLADIN SPORAZUM IZMEĐU
VLADE SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA**

I

**VLADE CRNE GORE
O SARADNJI NA IMPLEMENTACIJI STRATEŠKIH PROJEKATA**

Vlada Sjedinjenih Američkih Država (u daljem tekstu „**Sjedinjene Države**”) i Vlada Crne Gore (u daljem tekstu „**Crna Gora**”), u daljem tekstu zajedno „**Strane**”,

POTVRĐUJUĆI da obje države imaju prijateljske i produktivne odnose i nastoje da unaprijede bilateralne odnose;

UKAZUJUĆI na „Memorandum o razumijevanju između Vlade Sjedinjenih Američkih Država i Vlade Crne Gore o ekonomskoj saradnji”, potpisan u Vašingtonu, 21. oktobra 2024. godine;

PONOVO POTVRĐUJUĆI zajednički stav Strana da je saradnja u oblasti trgovine i investicija važna komponenta njihovog bilateralnog strateškog odnosa i da će identifikacija konkretnih ekonomskih mogućnosti dodatno podržati razvoj Crne Gore i značajno unaprijediti pristup američkih subjekata crnogorskom tržištu;

PRIZNAJUĆI zajedničku namjeru Strana da se projekti realizuju na način koji je u potpunosti usklađen sa primjenjivim domaćim i međunarodnim pravnim obavezama, kao i međunarodnim najboljim praksama usmjerenim na sprečavanje, otkrivanje i procesuiranje korupcije; i

IZRAŽAVAJUĆI zajednički interes za dalje jačanje postojećih veza između dvije države i, posebno, za promovisanje učešća i ulaganja privatnog sektora SAD u projekte, sadašnje i buduće, u sektorima od strateškog i nacionalnog interesa za obje države, sa posebnim naglaskom na infrastrukturu, energetiku, bezbjednost, tehnologiju, kao i projekte koji podržavaju razvoj regionalne povezanosti kao što je „Jadransko-jonski koridor”,

Saglasile su se o sljedećem:

ČLAN 1

SARADNJA U OKVIRU OVOG SPORAZUMA

1. Svaka Strana sarađivaće u aktivnostima opisanim u ovom Sporazumu, u skladu sa svojim nacionalnim zakonima i propisima i međunarodnim sporazumima čija je potpisnica, uključujući, bez ograničenja, sprovođenje obaveza Crne Gore iz Sporazuma o podsticanju investicija između Vlade Republike Crne Gore i Vlade Sjedinjenih Američkih Država, zaključenog u Vašingtonu, 23. marta 2000. godine, i u Briselu, Belgija, 29. marta 2000. godine („IIA”), kao i u zavisnosti od raspoloživosti odobrenih budžetskih sredstava.
2. Strane konstatuju da aktivnosti u okviru ovog Sporazuma podržavaju projekte od strateškog prioriteta za Sjedinjene Države i Crnu Goru, poput onih opisanih u članu 2 ovog Sporazuma, u cilju razvoja Crne Gore i otvaranja pristupa tržištu Sjedinjenih Država u oblastima kao što su infrastruktura, energetika, kritični minerali, bezbjednost i tehnologija za američke privredne subjekte.

ČLAN 2

PRIORITETNI SEKTORI I PROJEKTI

1. Sadašnji i budući potencijalni projekti, uključujući one koji podržavaju regionalnu povezanost duž Jadransko-jonskog koridora, kao i konkretni projekti ili djelovi projekata, opisani su u nastavku.
2. Projekti u oblasti infrastrukture, kritičnih minerala i energetike:
 - a. Jadransko-jonski koridor, odnosno infrastruktura za Jadransko-jonski kombinovani autoput kroz izgradnju Koridora u Crnoj Gori, čime se omogućava povezivanje Albanije sa Hrvatskom preko Crne Gore i Bosne i Hercegovine (BiH) i premošćava obalni jaz između koridora 5 i 8 Trans-evropske transportne mreže. Jadransko-jonski koridor obuhvata: izgradnju puteva, optičkih kablova i izgradnju gasovoda.

- b. Razvoj i uspostavljanje kapaciteta za kritične minerale i energetiku na teritoriji Crne Gore, uključujući gasnu infrastrukturu i sisteme za skladištenje energije u baterijama, kao i druge relevantne projekte;
 - c. Modernizaciju, proširenje i razvoj energetske infrastrukture, sa ciljem unapređenja energetske efikasnosti, diverzifikacije energetskog sektora i jačanja sigurnosti snabdijevanja energijom.
3. Bezbjednost i tehnologija: Projekti uključuju rješenja za skeniranje tereta sa Upravom carina Crne Gore na svim graničnim prelazima Crne Gore sa Albanijom, Kosovom, Srbijom, BiH i Hrvatskom, kao i u Luci Bar, integrisana sa komandnim centrom za skeniranje u Podgorici.
4. Ostali budući potencijalni projekti mogu uključivati inicijative za modernizaciju postojeće infrastrukture, kao što je Luka Bar, kao i proširenje tehnoloških kapaciteta, poput podrške data centrima industrijskih razmjera, mrežnoj infrastrukturi, softveru informacionih tehnologija i uslugama podrške, te optičkim kablovima.
5. Strane mogu dodavati buduće projekte – kako u sektorima prethodno identifikovanim u st. 1–4 ovog člana, tako i u novim sektorima – putem razmjene diplomatskih nota između nadležnih institucija Strana, koje će se pozivati na ovaj Sporazum i sprovoditi ga u skladu sa njim i relevantnim zakonima obje Strane.

ČLAN 3

POSTUPAK

1. Strane su saglasne da saradnja u okviru ovog Sporazuma uključuje konsultacije i razmjenu informacija, prema potrebi, između Sjedinjenih Država i Crne Gore, koje se mogu koristiti za objavljivanje crnogorskih projekata američkim subjektima, kao i druge oblike saradnje u oblastima infrastrukture, energetike, bezbjednosti, kritičnih minerala i tehnologije koje jedna Strana predloži, a obje Strane odobre.

2. Sjedinjene Države će, radi olakšavanja komercijalne saradnje između SAD i Crne Gore, nastojati da, gdje je to primjereno, objave crnogorske projekte američkim privrednim subjektima putem mehanizama koje podržava Stejt department SAD i, prema potrebi, drugim agencijama, uključujući, ali ne ograničavajući se na:

- a) Ministarstvo trgovine SAD,
- b) Izvozno-uvoznju banku SAD (EXIM Bank),
- c) Agenciju SAD za trgovinu i razvoj (USTDA), i
- d) Američku međunarodnu razvojnu finansijsku korporaciju (DFC).

3. Na osnovu specifikacija projekata koje dostavi Crna Gora, a koje će sadržati i uslove i kriterijume za svaki projekat, uključujući cilj da se koristi do 50% crnogorske robe, dobavljača i podizvođača, izabranih putem javnog poziva, Sjedinjene Države će Crnoj Gori dostaviti listu američkih privrednih subjekata koji predstavljaju i/ili ukazuju da ispunjavaju zahtjeve za realizaciju gorenavedenih projekata obuhvaćenim ovim Sporazumom.

Lista američkih privrednih subjekata biće sastavljena na osnovu mehanizama koje podržava Stejt department SAD, i prema potrebi, Ministarstvo trgovine SAD, EXIM Bank, DFC i USTDA, ili druge relevantne agencije.

4. Od identifikovanih američkih privrednih subjekata očekuje se da obavijeste Crnu Goru o rezultatima sprovedenog javnog poziva za identifikaciju crnogorske robe, dobavljača i podizvođača, prema potrebi.

ČLAN 4

FINANSIJSKA I PROJEKTNJA PODRŠKA

1. U cilju podrške projektima u Crnoj Gori koji su od strateškog prioriteta za Sjedinjene Američke Države i Crnu Goru, Sjedinjene Američke Države mogu razmotriti, između ostalog, korišćenje mehanizama za finansiranje i druge podrške za razvoj projekata, poput onih koji su dostupni putem DFC-a, EXIM Banke i USTDA-e, u svakom pojedinačnom slučaju pod uslovom usklađenosti sa njihovim zakonskim ovlašćenjima, politikama upravljanja, postupcima pregleda i odobravanja, kao i zahtjevima dubinske analize.

2. Primjenjivost i podobnost svakog od ovih mehanizama, kao i druge podrške razvoju projekata od strateškog prioriteta u Crnoj Gori, određivaće relevantni organi SAD na osnovu usklađenosti svakog projekta sa strateškim prioritetima SAD, kao i finansijskim, pravnim i drugim razmatranjima svakog od tih organa.
3. Uslovi saradnje i eventualne finansijske pomoći za realizaciju projekata od strateškog prioriteta opisanih u čl. 1 i 2 ovog Sporazuma biće predmet dodatnih sporazuma, prema potrebi. Crna Gora može izabrati i druge oblike finansiranja, prema potrebi, u skladu sa svojim domaćim i međunarodnim obavezama.

ČLAN 5

UGOVARANJE

1. Na osnovu zajedničkih procedura propisanih članom 3 ovog Sporazuma, Crna Gora će analizirati i identifikovati američki privredni subjekt ili subjekte koji će realizovati relevantni projekat/projekte i o tome obavijestiti Sjedinjene Države.
2. Strane su saglasne da, nakon sprovođenja postupka iz stava 1 ovog člana, Crna Gora zadržava isključivo pravo odlučivanja pri izboru svog američkog privrednog partnera ili partnere.
3. Crna Gora će uzeti u obzir relativnu snagu svake ponude ili prijedloga u odnosu na kriterijume kao što su odnos cijene i kvaliteta, troškovi životnog ciklusa, reference i drugi relevantni faktori, na osnovu čega Crna Gora ispunjava uslove za zaključivanje ugovora sa relevantnim američkim privrednim subjektom ili subjektima u vezi sa realizacijom projekta/projekata. Crna Gora će potom obavijestiti Sjedinjene Države o američkom privrednom subjektu koji ispunjava uslove za ulazak u pregovore.

ČLAN 6

POREZI

Crna Gora će osloboditi od poreza na dodatu vrijednost (PDV) i carinskih dažbina transakcije izvršene u vezi sa projektima predviđenim članom 2. Način oslobađanja od PDV-a i carinskih dažbina biće uređen važećim zakonodavstvom Crne Gore.

ČLAN 7

RAZMJENA INFORMACIJA I POVJERLJIVOST

1. U slučaju da se informacije pravovremeno označene kao „poslovna tajna“ prime ili stvore na osnovu ovog Sporazuma, svaka Strana će štititi takve informacije u skladu sa važećim zakonima, propisima i administrativnom praksom, i preduzeti odgovarajuće mjere da zahtijeva od svih osoba kojima je odobren pristup tim informacijama u vezi sa Projektom da im pruže istu zaštitu. Za potrebe ove obaveze, informacije se mogu označiti kao „poslovna tajna“ od strane jedne Strane ako su komercijalne ili finansijske prirode, uobičajeno i stvarno tretirane kao privatne od strane njihovog vlasnika, i dostavljene vladi uz garanciju povjerljivosti ili bez izričite ili prećutne naznake od strane vlade da će informacije biti učinjene javnim.
2. Ove odredbe su u skladu i ne zamjenjuju, ne dolaze u sukob niti na bilo koji način mijenjaju obaveze, prava ili odgovornosti zaposlenih utvrđene važećim zakonima Sjedinjenih Američkih Država ili Izvršnim nalogima SAD-a u vezi sa: (1) povjerljivim informacijama, (2) komunikacijom sa Kongresom, (3) izvještavanjem američkom Generalnom inspektoru ili Kancelariji posebnog savjetnika o kršenju bilo kog zakona, pravila ili propisa, ili o lošem upravljanju, velikom rasipanju sredstava, zloupotrebi ovlašćenja, ili značajnoj i konkretnoj opasnosti po javno zdravlje ili bezbjednost, ili (4) bilo kojom drugom zaštitom zviždača. Definicije, zahtjevi, obaveze, prava, sankcije i odgovornosti utvrđene kontrolnim Izvršnim nalogima SAD-a i zakonskim odredbama obavezuju Sjedinjene Američke Države.

ČLAN 8

RJEŠAVANJE SPOROVA

1. Svaki spor koji proizađe iz sprovođenja ili tumačenja ovog Sporazuma, ili u vezi sa pravima i obavezama jedne ili obje Strane po ovom Sporazumu, rješavaće se isključivo konsultacijama između Strana.
2. Strane razumiju da svaki spor između Crne Gore i američkog privrednog subjekta ili subjekata koje Crna Gora identifikuje prema procedurama utvrđenim čl. 3 i 5 ovog Sporazuma treba da bude predmet nacionalnog zakonodavstva Crne Gore i postupaka rješavanja sporova koje te strane utvrde.

ČLAN 9 **POSLJEDICE SPORAZUMA**

Ništa u ovom Sporazumu neće se tumačiti kao zamjena, izmjena ili miješanje na bilo koji način u bilo koje zakone, propise, politike, procedure ili sporazume SAD-a koji regulišu pružanje sredstava ili drugog finansiranja javnog sektora od strane Sjedinjenih Američkih Država, niti u bilo koji grant ili ugovor o pružanju strane pomoći, bez obzira na to da li su izdati, donijeti ili zaključeni prije ili nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.. Prilikom sprovođenja ovog sporazuma nijedna Strana neće djelovati kao agent ili predstavnik druge Strane ili bilo kojeg privrednog subjekta.

ČLAN 10 **STUPANJE NA SNAGU, IZMJENE I PRESTANAK VAŽENJA**

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu danom pisanog obavještenja upućenog diplomatskom notom koje Crna Gora dostavi Sjedinjenim Državama da su ispunjene sve unutrašnje procedure neophodne za njegovo stupanje na snagu.
2. Svaka Strana može u bilo kojem trenutku raskinuti ovaj Sporazum dostavljanjem pisanog obavještenja drugoj Strani diplomatskim putem. U tom slučaju, raskid stupa na snagu devedeset (90) dana od dana takvog obavještenja.

3. Bez obzira na prestanak važenja ovog Sporazuma, sve poslovno povjerljive ili druge nejavne informacije primljene ili nastale u okviru ovog Sporazuma nastaviće da budu zaštićene u skladu sa odredbama člana 7 ovog Sporazuma.

4. Ovaj Sporazum može biti izmijenjen pisanim sporazumom između Strana.

U POTVRDU TOGA, dolje potpisani, propisno ovlašćeni od svojih Vlada, potpisali su ovaj Sporazum.

SAČINJENO u _____, dana _____ 2026. godine, u dva primjerka, svaki na engleskom i crnogorskom jeziku. U slučaju nejasnoća ili neslaganja između dva teksta, mjerodavan je tekst na engleskom jeziku.

**ZA VLADU
SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA**

**ZA VLADU
CRNE GORE**

**INTERGOVERNMENTAL AGREEMENT BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE UNITED STATES OF AMERICA
AND
THE GOVERNMENT OF MONTENEGRO
ON COOPERATION FOR THE IMPLEMENTATION OF STRATEGIC
PROJECTS**

The Government of the United States of America (hereinafter “the **United States**”) and the Government of Montenegro (hereinafter “**Montenegro**”), hereinafter referred to collectively as “the **Parties**,”

CONFIRMING that both countries have friendly and productive relations and seek to improve bilateral relations;

NOTING the “Memorandum of Understanding Between the Government of the United States of America and the Government of Montenegro on Economic Cooperation” signed at Washington, October 21, 2024;

REAFFIRMING the Parties’ shared view that cooperation related to trade and investment is an important component of their bilateral strategic relationship and that the identification of specific economic opportunities will further support the development of Montenegro and significantly enhance U.S. access to the Montenegrin market;

ACKNOWLEDGING the Parties’ mutual intention that projects be conducted in a manner fully consistent with applicable domestic and international legal obligations, as well as international best practices intended to prevent, detect, and prosecute corruption; and

EXPRESSING their mutual interest in further strengthening existing ties between the two countries and, in particular, promoting participation and investment by the U.S. private sector in projects, both current and future, in sectors of strategic and national interest to both countries, with an emphasis on infrastructure, energy,

security, technology, as well as projects supporting the development of regional connectivity such as the “Adriatic-Ionian Corridor”,

Have agreed as follows:

ARTICLE 1

COOPERATION UNDER THIS AGREEMENT

1. Each Party shall cooperate in the activities described in this Agreement, subject to its national laws and regulations and the international agreements to which it is a party including, without limitation, the implementation of the obligations of Montenegro under the Investment Incentive Agreement between the Government of the Republic of Montenegro and the Government of the United States of America, executed by the Parties at Washington, District of Colombia, on March 23, 2000, and Brussels, Belgium, on March 29, 2000 (the “IIA”), and subject to the availability of appropriated funds.
2. The Parties note that activities under this Agreement are supportive of projects of strategic priority for the United States and Montenegro such as those described in Article 2 of this Agreement for the development of Montenegro and opening to the United States market access in areas such as infrastructure, energy, critical minerals, security, and technology for U.S. commercial entities.

ARTICLE 2

PRIORITY SECTORS AND PROJECTS

1. Current and future potential projects, including those that support regional connectivity along the Adriatic-Ionian Corridor, as well as the specific projects, or parts of projects, are described below.
2. Infrastructure, Critical Minerals, and Energy projects:
 - a. Adriatic – Ionian Corridor, i.e., infrastructure for the Adriatic-Ionian Combined Highway through the construction of the Corridor in Montenegro, thereby enabling the connection of Albania to Croatia

via Montenegro and Bosnia & Herzegovina (BiH) and bridging the coastal gap between Trans-European Transport Network Corridors 5 and 8. The Adriatic–Ionian Corridor envisages: road construction, fiber optic cables, and construction of natural gas pipelines.

- b. Development and deployment of critical minerals and energy capacities within the territory of Montenegro, including gas infrastructure and battery energy storage systems, and other relevant projects;
 - c. Modernization, expansion, and development of energy infrastructure, with the aim of improving energy efficiency, diversifying the energy sector, and strengthening security of energy supply.
3. Security and Technology: Projects include cargo scanning solutions with the Montenegrin Customs Administration at each of Montenegro's borders with Albania, Kosovo, Serbia, BiH, and Croatia, and at the Port of Bar, integrated with a scanning command center in Podgorica.
4. Other, future potential projects may include initiatives to modernize existing infrastructure, such as the Port of Bar, as well as expanding technological capabilities, such as support for industrial scale data centers, network infrastructure, information technology software and support services, and fiber optic cables.
5. The Parties may add future projects – both within the sectors previously identified in this article, paragraphs 1-4 and within new sectors – through an exchange of diplomatic notes between the competent institutions of the Parties, which will refer to and will be implemented in accordance with this Agreement and the respective, relevant laws of both Parties.

ARTICLE 3

PROCEDURE

1. The Parties agree that cooperation under this Agreement shall include consultation and exchange of information, as appropriate, between the United

States and Montenegro, which may be used to publicize Montenegrin projects to U.S. entities, and such other forms of cooperation in fields including infrastructure, energy, security, critical minerals, and technology as may be proposed by one Party and approved by both Parties.

2. The United States, in order to facilitate U.S.-Montenegro commercial cooperation, shall endeavor, where appropriate, to publicize Montenegrin projects to U.S. commercial entities through mechanisms supported by the U.S. Department of State and, as appropriate, other agencies, including, but not limited to:
 - a) the U.S. Department of Commerce,
 - b) the Export-Import Bank of the United States (EXIM Bank),
 - c) the U.S. Trade and Development Agency (USTDA), and
 - d) the U.S. International Development Finance Corporation (DFC)
3. Based on project specifications provided by Montenegro, which will also contain conditions and criteria for each project that may include the goal to use up to 50% of Montenegrin goods, suppliers, and subcontractors, sourced via a public call, the United States will share with Montenegro a list of U.S. commercial entities that represent and/or indicate that they meet the requirements for implementation of the aforementioned projects covered by this Agreement. The list of U.S. commercial entities will be assembled on the basis of the mechanisms supported by the U.S. Department of State, and as appropriate, the U.S. Department of Commerce, the EXIM Bank, DFC, and USTDA, or other agencies, as relevant.
4. The identified U.S. commercial entities are expected to inform Montenegro about the result of the conducted public call to identify Montenegrin goods, suppliers, and subcontractors, as appropriate.

ARTICLE 4
FINANCIAL AND PROJECT DEVELOPMENT SUPPORT

1. In order to support projects in Montenegro that are of strategic priority to the United States and Montenegro, the United States may consider, among other things, the use of financing mechanisms and other project development support such as those available through DFC, the EXIM Bank, and USTDA, in each case subject to compliance with their respective legal authorities, management policies, review and approval procedures, and due diligence requirements.
2. The applicability and eligibility of each of these mechanisms, and other project development support, to projects of strategic priority in Montenegro shall be determined by the relevant U.S. authorities on the basis of each project's alignment with U.S. strategic priorities and each such authority's own financial, legal, and other considerations.
3. The terms of cooperation and any financial assistance for the implementation of strategic priority projects described in Articles 1 and 2 of this Agreement shall be the subject of supplementary agreements as necessary. Montenegro may also choose other forms of financing, as appropriate, consistent with its domestic and international obligations.

ARTICLE 5

CONTRACTING

1. On the basis of the joint procedures prescribed under Article 3 of this Agreement, Montenegro will analyze and identify the U.S. commercial entity or entities that will implement the relevant project(s) and inform the United States about this.
2. The Parties, after conducting the procedure referred to in paragraph 1 of this Article, agree that Montenegro retains sole discretion in identifying its counterpart U.S. commercial entity or entities.
3. Montenegro will take into account the relative strength of each bid or proposal with regard to criteria such as price-quality ratio, lifecycle cost, references, and other relevant factors, on which basis Montenegro meets the grounds for

entering into a contract with the relevant U.S. commercial entity or entities regarding implementation of the project(s). Montenegro shall then notify the United States of the U.S. commercial entity that meets the grounds for entering into negotiations.

ARTICLE 6

TAXES

Montenegro shall exempt transactions executed in relation to projects contemplated in Article 2 from value-added tax (VAT) and customs duties. The manner of exemption from VAT and customs duties shall be regulated by applicable Montenegrin law.

ARTICLE 7

INFORMATION SHARING AND CONFIDENTIALITY

1. In the event that information identified in a timely fashion as “business confidential” is received or created under this Agreement, each Party shall protect such information in accordance with applicable laws, regulations, and administrative practices, and shall take appropriate measures to require all persons granted access to such information in connection with a Project to afford the same protection to such information. For purposes of this obligation, information may be identified as “business-confidential” by a Party if the information is commercial or financial in nature, customarily and actually treated as private by its owner, and provided to the government under an assurance of privacy or without an express or implied indication from the government that the information would be made public.
2. These provisions are consistent with and do not supersede, conflict with, or otherwise alter the employee obligations, rights, or liabilities created by existing U.S. statute or U.S. Executive Order relating to (1) classified information, (2) communications to Congress, (3) the reporting to a U.S. Inspector General or the U.S. Office of Special Counsel of a violation of any law, rule, or regulation, or mismanagement, a gross waste of funds, an abuse of authority, or a substantial and specific danger to public health or safety, or

(4) any other whistleblower protection. The definitions, requirements, obligations, rights, sanctions, and liabilities created by controlling U.S. Executive Orders and statutory provisions are controlling on the United States.

ARTICLE 8

DISPUTE RESOLUTION

1. Any dispute arising from the implementation or interpretation of this Agreement, or in relation to the rights and obligations of either or both of the Parties under this Agreement, shall be resolved exclusively by consultation between the Parties.
2. The Parties understand that any dispute between Montenegro and the U.S. commercial entity or entities identified by Montenegro under the procedures set forth in Articles 3 and 5 of this Agreement is intended by Montenegro to be subject to the national legislation of Montenegro and dispute-resolution procedures identified by those parties.

ARTICLE 9

CONSEQUENCE OF AGREEMENT

Nothing in this Agreement shall be construed as superseding, modifying, or interfering in any way with any U.S. laws, regulations, policies, procedures or agreements governing the provision of funding or other public sector financing by the United States, or with any grant or contract to provide foreign assistance, whether issued, enacted, or concluded before or after the entry into force of this Agreement. In implementing this agreement neither Party shall act as an agent or representative for the other Party or of any commercial entity.

ARTICLE 10

ENTRY INTO FORCE, AMENDMENT AND TERMINATION

1. This Agreement shall enter into force on the date of written notification by diplomatic note from Montenegro to the United States that all internal procedures necessary for its entry into force have been fulfilled.
2. Either Party may terminate this Agreement at any time by providing written notice to the other Party through diplomatic channels. In such event, termination shall take effect ninety (90) days from the date of such notification.
3. Notwithstanding the termination of this Agreement, all business-confidential or otherwise non-public information received or created under this Agreement shall continue to be protected in accordance with the provisions set forth in Article 7 of this Agreement.
4. This Agreement may be amended by written agreement between the Parties.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, fully authorized by their respective Governments, have signed this Agreement.

DONE at _____, on this _____ day of _____, 2026, in duplicate, in the English and Montenegrin languages. In the event of ambiguity or conflict between the two texts, the English text shall prevail.

**FOR THE GOVERNMENT OF THE
UNITED STATES OF AMERICA:**

**FOR THE GOVERNMENT
OF MONTENEGRO:**

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

MINISTARSTVO JAVNIH RADOVA

NAZIV PROPISA

Međuvladin sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Sjedinjenih Američkih Država o saradnji u implementaciji strateških projekata

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?
- Predloženi međuvladinim sporazumom uspostavlja se funkcionalan i jasno definisan okvir saradnje između Crne Gore i Sjedinjenih Američkih Država, koji omogućava sistematično prepoznavanje, rangiranje i sprovođenje strateških projekata od zajedničkog interesa. Na ovaj način jača se institucionalna koordinacija sa američkim partnerima i privatnim sektorom, čime se stvaraju uslovi za bržu i efikasniju realizaciju infrastrukturnih, energetskih i bezbjednosno-tehnoloških inicijativa.
- Postojeći izazovi proizilaze iz nedostatka formalizovanog mehanizma saradnje, ograničenih administrativnih i stručnih kapaciteta, kao i nedovoljno usklađenog djelovanja nadležnih organa u realizaciji kompleksnih razvojnih projekata.
- Navedeni uzroci rezultiraju produženim rokovima pripreme i realizacije strateških projekata, smanjenim interesovanjem investitora i propuštanjem značajnih razvojnih prilika, što se nepovoljno odražava na ukupni ekonomski razvoj, infrastrukturnu modernizaciju i unapređenje bezbjednosnih kapaciteta države.
- Negativne posljedice najizraženije su kod državnih organa, usljed ograničene efikasnosti u sprovođenju razvojnih politika, kao i kod privrednih subjekata i investitora, koji su suočeni sa povećanim rizicima i proceduralnim neizvjesnostima. Dugoročno, ove okolnosti utiču i na građane, kroz usporen razvoj infrastrukture i smanjen kvalitet javnih usluga.
- Ukoliko bi se zadržalo postojeće stanje, došlo bi do nastavka fragmentisanog pristupa realizaciji strateških projekata, daljeg povećanja investicionih rizika i gubitka potencijalnih prilika za razvoj. Suprotno tome, usvajanje predloženog akta omogućava jačanje međuinstitucionalne saradnje, unapređenje investicione klime i efikasnije sprovođenje strateških projekata, sa pozitivnim efektima na razvoj, konkurentnost i ukupni društveno-ekonomski napredak Crne Gore.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?

- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- Jačanje ukupnog društveno-ekonomskog razvoja Crne Gore kroz realizaciju strateških projekata usmjerenih na modernizaciju infrastrukture, kao i unapređenje bezbjednosnih i tehnoloških kapaciteta države.
- Uspostavljanje održivog i predvidivog institucionalnog okvira za zajedničko planiranje, pripremu i sprovođenje projekata u oblastima infrastrukture, energetike, bezbjednosti i tehnologije, uključujući projekte koji doprinose jačanju regionalne povezanosti, naročito duž Jadransko-jonskog koridora.
- Dalje unapređenje bilateralnog strateškog partnerstva između Crne Gore i Sjedinjenih Američkih Država kroz konkretne, projektno definisane oblike saradnje u sektorima od zajedničkog strateškog i nacionalnog značaja.
- Podsticanje angažmana američkog privatnog sektora, kao i mobilisanje finansijske, tehničke i razvojne podrške relevantnih institucija Sjedinjenih Američkih Država (DFC, EXIM Bank i USTDA), u skladu sa njihovim mandatima i strateškim prioritetima.
- Uspostavljanje funkcionalnih mehanizama za komercijalnu saradnju i razmjenu informacija o potencijalno zainteresovanim kompanijama, uz dosljedno poštovanje crnogorskih propisa i međunarodnih standarda u oblasti javnih nabavki, transparentnosti i prevencije korupcije.
- Konkretizacija i operativno sprovođenje postojećeg bilateralnog okvira saradnje, kroz implementaciju Memoranduma o razumijevanju o ekonomskoj saradnji zaključenog u oktobru 2024. godine, definisanjem prioriternih sektora i projekata od zajedničkog interesa.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

Kao najadekvatnije rješenje identifikovano je usvajanje predloženog međuvladinog sporazuma, koji na cjelovit i sistemski način odgovara na uočene potrebe, otklanja postojeće institucionalne nedostatke i povezuje strateške razvojne prioritete Crne Gore sa konkretnim finansijskim, razvojnim i komercijalnim instrumentima Sjedinjenih Američkih Država.

Jedna od razmatranih mogućnosti odnosila se na nastavak dosadašnjeg modela saradnje, zasnovanog na opštim principima i namjerama, bez uspostavljanja stabilnog i pravno obavezujućeg institucionalnog okvira. Ovakav pristup ne obezbjeđuje sistemsko rješavanje identifikovanih izazova, niti stvara preduslove za kontinuiranu i efikasnu realizaciju projekata od strateškog značaja.

Neregulatorni pristup takođe ne bi omogućio prevazilaženje ključnih institucionalnih ograničenja, budući da ne uspostavlja mehanizme koordinacije nadležnih organa, jasno definisane kanale saradnje sa relevantnim američkim razvojnim i finansijskim institucijama, niti predvidiv okvir za mobilisanje finansijskih i tehničkih resursa.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Primjena predloženog sporazuma ima pretežno pozitivne efekte, jer doprinosi jačanju institucionalnih kapaciteta, unapređenju investicionog ambijenta i efikasnijoj realizaciji strateških projekata od značaja za Crnu Goru.

Sporazum precizno definiše prioritetne sektore i projekte od strateškog značaja, uspostavlja mehanizme institucionalne koordinacije i razmjene informacija, te omogućava mobilisanje američkih razvojnih i finansijskih kapaciteta, uz jasno poštovanje domaćih propisa i međunarodnih standarda.

Primjena Sporazuma ne proizvodi negativne finansijske ili administrativne efekte po građane i privredu, uključujući mala i srednja preduzeća, niti dovodi do stvaranja novih regulatornih ili tržišnih barijera.

Sporazum ne utiče negativno na konkurenciju, već doprinosi jačanju transparentnosti i jednakog tretmana tržišnih učesnika.

Sprovođenje, odnosno realizacija sporazuma ne stvara dodatna administrativna opterećenja niti nove biznis barijere u poslovanju.

Upravo vođeni zaštitom konkurencije kroz sam Sporazum, predviđena je odredba o angažovanju crnogorskih proizvođača i dobavljača usluga u realizaciji samog projekta. Navedena odredba ima za cilj zaštitu konkurencije, kako ne bi došlo do ugrožavanja Poglavlja 8 – Konkurencija, te je s tim ciljem unesena i u sam tekst Sporazuma.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.

- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Za implementaciju Ugovora nije potrebno izdvajati dodatna finansijska sredstva, imajući u vidu da u tekućoj fiskalnoj godini sredstva će biti za pregovaranje i zaključivanje Ugovora, shodno poziciji 4141 – Službena putovanja gdje je ukupno opredijeljeno za 2026. godinu iznos 28.500 €.

Nije predviđeno donošenje podzakonskih akata za implementaciju navedenog Ugovora.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

Prilikom izrade Ugovora nije korišćena eksterna ekspertiza.

Shodno članu 16 Zakona o zaključivanju i izvršavanju međunarodnih ugovora, za potvrđivanje istih nije predviđena procedura javne rasprave.

7. Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Nije identifikovano postojanje potencijalnih prepreka za implementaciju Ugovora. Ugovor između Vlade Crne Gore i Vlade Sjedinjenih Američkih Država o saradnji u implementaciji strateških projekata uspostavlja institucionalni okvir za definisanje konkretnih modaliteta saradnje, kao i aktivnosti koje će se preduzimati radi ostvarivanja ciljeva utvrđenih samim Ugovorom. Praćenje, monitoring i evaluacija sprovođenja Ugovora i primjene relevantnih propisa sprovodiće Ministarstvo javnih radova.

Datum i mjesto

23.06.2026.godine

Starješina